

Raadsinformatiebrief

collegevergadering d.d. 15 april 2025
programma Centrumstad Venlo
portefeuillehouder M. Pollux

ons kenmerk 382536
behandelaar Wonen en Leven
telefoonnummer 14 077
contact www.venlo.nl/contact
bijlage(n) 1

Onderwerp

Uitkomsten onderzoek grootstedelijk filmtheater - De Nieuwe Scène

Kennisnemen van

De uitkomsten van het onderzoek naar een grootstedelijk filmtheater dat betrekking heeft op filmtheater De Nieuwe Scène.

Aanleiding van

Uit de quickscan naar Filmtheater De Nieuwe Scène in 2021 (Rib 2021-128) kwam naar voren dat een filmtheater past bij de aard, schaalgrootte en beleidsdoelstellingen van Venlo. Gesteld werd dat een filmtheater deel uitmaakt van een (groot)stedelijke culturele infrastructuur, passend bij een stad van 100.000+ inwoners. Tegelijkertijd kwam naar voren dat het huidige filmtheater, filmtheater De Nieuwe Scène (verder: DNS), uitdagingen heeft binnen hun bedrijfsvoering en dat de exploitatie onder druk staat:

- Het filmtheater is in sterke mate afhankelijk van vrijwilligers en daarmee kwetsbaar;
- Huidige locatie DNS is onvoldoende toekomstbestendig.

Ook nu, drie jaar later, blijkt het nog steeds lastig om de exploitatie sluitend te krijgen en kampt DNS nog met dezelfde uitdagingen en beperkingen. In de afgelopen jaren moest DNS regelmatig interen op hun reserves en de verwachting is dat dit ook de komende jaren het geval is. Zonder aanvullende subsidie vanuit de gemeente kan het filmtheater haar huidige activiteiten niet voortzetten, zo blijkt (opnieuw) uit het onderzoek dat nu voorligt.

De uitkomsten uit de quickscan en de bestuurlijke toezegging van wethouder Pollux om DNS te ondersteunen bij het formuleren van een business case en het verkennen of een gezamenlijke huisvesting met Bibliotheek Venlo een optie is vormen de aanleiding voor dit onderzoek. U bent in oktober via een raadsinformatiebrief (RIB 2024-164) geïnformeerd over de uitvoering van het onderzoek. In de bijlage treft u het onderzoeksrapport aan.

Kernboodschap

In het onderzoeksrapport naar een grootstedelijk filmtheater wordt ingegaan op de (meer)waarde van een filmtheater voor Venlo. Daarbij is gekeken naar trends en ontwikkelingen in relatie tot gemeentelijk beleid zoals de strategische visie en de ontwikkelingsstrategie. Ook is een kleine

benchmark uitgevoerd naar vier andere filmtheaters in Nederland. Op basis van deze analyses worden conclusies getrokken en aanbevelingen gedaan. Daarnaast wordt inzicht geboden in de (toekomstige) exploitatie van DNS, waarmee antwoord wordt gegeven op de onderzoeksvraag:

“Wat moet er gebeuren om Filmtheater De Nieuwe Scène (door) te ontwikkelen tot een grootstedelijk volwaardig, professioneel en toekomstbestendig filmtheater, welke investeringen horen daarbij en wat betekent dit voor de jaarlijkse exploitatie en de (subsidie)afspraken met de gemeente?”

Het onderzoeksbureau heeft twee scenario's uitgewerkt:

- Scenario 0: toekomstige exploitatie van DNS op basis van de huidige situatie
- Scenario 1: toekomstige exploitatie van DNS op basis van schaalvergroting (realisatie grootstedelijk filmtheater)

Conclusies & aanbevelingen onderzoek

Hieronder leest u de belangrijkste conclusies en aanbevelingen uit het onderzoek.

1. Een grootstedelijk filmtheater past bij de ontwikkelingen van Venlo

Een dynamisch cultuuraanbod speelt een belangrijke rol voor het zijn van een aantrekkelijke stad met een hoge leef-kwaliteit. Het versterkt de sociale cohesie en stimuleert innovatie en samenwerking. Steden met een rijk cultureel aanbod en diverse ontmoetingsplekken zijn bovendien aantrekkelijk voor hoogopgeleide kenniswerkers en professionals. Internationale onderzoeken hebben uitgewezen dat een filmtheater, naast andere culturele voorzieningen, een stad significant aantrekkelijker maakt om in te leven, te werken en te wonen.

2. Een schaa sprong van DNS is logisch en heeft meerwaarde

Hoewel Venlo een breed cultureel aanbod heeft blijft film als kunstvorm nog ondervertegenwoordigd. De commerciële bioscoop City Cinema telt op dit moment vier zalen. Het filmtheater, dat geen commercieel maar een cultureel-maatschappelijk doel heeft, heeft op dit moment twee zalen. Hoewel het aantal 'doeken' voor een deel aangevuld wordt door aanbieders buiten onze gemeente, zijn de in totaal zes aanwezige zalen relatief weinig als je kijkt naar de omvang van Venlo. Dat terwijl film in Nederland en wereldwijd ook in de toekomst een belangrijke rol blijft spelen in het culturele landschap en een veelzijdig platform biedt voor verhalen, ontmoeting, educatie, debat en innovatie.

Ook en juist in tijden waarin de consument met streamingdiensten veel alternatieven tot zijn beschikking heeft is een filmtheater een aanvulling op het bestaande aanbod. Film als kunstvorm is meer dan entertainment: het brengt mensen samen, maakt maatschappelijke thema's toegankelijk en slaat een brug tussen verschillende disciplines. De programmering en activiteiten van het filmtheater dragen bij aan de gemeentelijke beleidsdoelen, in aansluiting op programma's

als “Gezond en actief Venlo” en “Leefbaar Venlo”. Met een uitgebreid en gemoderniseerd filmtheater kan Venlo inspelen op:

- Breder en verdiept filmaanbod, met meer ruimte voor premières, artistieke en internationale films, specials en festivals;
- Een cultureel palet waarin film een vaste en volwaardige plek krijgt naast theater, muziek en musea;
- Meer samenwerking tussen culturele instellingen door de inzet van film als verbindend medium;
- Technologische innovatie in beeldcultuur zoals VR, AR en gaming waarmee Venlo aansluiting vindt bij de nieuwste ontwikkelingen in de creatieve sector.

Een filmtheater met een uitgebreidere programmering kan inspelen op de behoeften van verschillende doelgroepen:

- Op jongeren en studenten, door educatieve programma's, workshops en innovatieve vertelvormen.
- Op gezinnen en kinderen, met toegankelijke films en interactieve activiteiten.
- Op cultuurliefhebbers: met kwaliteitsfilms, documentaires en klassieke filmvertoningen.
- Op ouderen en specifieke doelgroepen, met seniorenvoorstellingen of thematische programma's om zo ontmoetingen te blijven stimuleren.

Om het filmtheater te laten groeien naar een grootstedelijk filmtheater zal de zaalcapaciteit moeten worden uitgebreid (van 2 naar 4). Daarnaast is er ruimte nodig voor educatie, ontmoeting en debat. Belangrijke voorwaarden voor schaalvergroting zijn:

- Verdere professionalisering van de organisatie;
- Verbetering programmering: met name het aantal vertoningen moet verder worden uitgebreid om een brede(re) doelgroep te kunnen bedienen.

3. Maak een afweging tussen gezamenlijke en eigen vestiging

De benchmark in het onderzoeksrapport laat zien dat er niet één succesformule bestaat als het gaat over huisvesting. Een zelfstandige vestiging biedt volledige autonomie maar vraagt (naar verwachting) ook een grotere financiële en organisatorische inspanning. Een gezamenlijke vestiging kan synergievoordelen opleveren, maar vereist dat betrokken partijen de meerwaarde zien en maakt het proces mogelijk complexer. Vanuit de ambitie van de gemeente om samenwerking tussen en met cultureel-maatschappelijke organisaties te stimuleren, is een gezamenlijke vestiging op het eerste oog het meest voor de hand liggend. Een gezamenlijke vestiging moet echter geen doel op zich zijn, het moet passen bij het functioneren van beide organisaties.

Gezamenlijke huisvesting Bibliotheek Venlo en Museum van Bommel van Dam

De kansen en uitdagingen die naar voren kwamen tijdens het verkennend gesprek dat de onderzoeker gevoerd heeft met Bibliotheek Venlo zijn:

Raadsinformatiebrief

- Mogelijkheden voor het delen van ruimtes: Bibliotheek Venlo heeft ook behoefte aan ruimte voor ontmoeting en debat (één van de vijf kernfuncties van de bibliotheek);
- In potentie zijn er koppelkansen op het gebied van horeca;
- Inhoudelijk zijn er meer mogelijkheden voor structurele samenwerking;
- Bibliotheek Venlo heeft een brede personele schil terwijl DNS sterk afhankelijk is van vrijwilligers. Het is daarmee niet eenvoudig om organisaties samen te voegen;
- Bibliotheek Venlo benoemt dat het huisvestingstraject van de Bibliotheek zich in een verder stadium bevindt en ziet dit als een uitdaging;
- Voldoende zichtbaarheid voor het filmtheater is bij een gezamenlijke vestiging een potentiële uitdaging.

De kansen en uitdagingen die naar voren kwamen tijdens het verkennend gesprek dat de onderzoeker gevoerd heeft met Museum van Bommel van Dam (verder: MVBVD) zijn:

- Dagprogramma (MVBVD) en avondprogramma (DNS) kunnen elkaar versterken;
- Een gezamenlijke vestiging kan de zichtbaarheid van MVBVD en DNS vergroten;
- Beide partijen verwachten dat er mogelijkheden zijn om meer inhoudelijk op elkaar aan te sluiten of naar elkaar te verwijzen;
- Hoge eisen aan beveiliging van MVBVD kunnen een belemmering vormen bij gezamenlijke huisvesting;
- Het museum vraagt zich af of er sprake kan zijn geluidsoverlast bij activiteiten in een naastgelegen filmtheater en benoemt dit als mogelijk aandachtspunt.

Financieel

Zowel scenario 1 (realisatie grootstedelijk filmtheater) als scenario 2 (voortzetting huidige activiteiten op huidige locatie) hebben financiële gevolgen. Het onderzoeksbureau rekent voor scenario 1 op een investering tussen de € 5,5 en € 8,7 miljoen. Daarnaast zal de exploitatiesubsidie naar verwachting moeten stijgen met € 145.000,- (exclusief kapitaallasten). Dit is slechts een eerste voorlopige indicatie en zal verder uitgewerkt moeten worden. Bij scenario 0 (voortzetting van de huidige activiteiten) is een structurele ophoging van de subsidie noodzakelijk van ca. € 26.000 per jaar. Uit het onderzoek komt namelijk naar voren dat de exploitatie onder druk staat en dat DNS onvoldoende reserves heeft om tekorten op te vangen.

Communicatie

Het bestuur van Filmtheater De Nieuwe Scène is nauw betrokken bij (de uitkomsten van) het onderzoek. Op korte termijn delen wij het onderzoeksrapport ook met Bibliotheek Venlo en Museum van Bommel van Dam. Daarna wordt het onderzoeksrapport openbaar.

Vervolgprocedure raad

In dit onderzoek is niet per definitie aangetoond dat een huisvesting met andere cultureel-maatschappelijke partners meerwaarde heeft ten opzichte van een zelfstandige locatie. Als we echter kijken naar onze beleidsvoornemens ligt een gezamenlijke huisvesting het meest voor de hand. Zonder een samenwerking met andere cultureel-maatschappelijke partners (waaronder Museum van Bommel van Dam) uit te sluiten hebben wij nu besloten om een verder onderzoek te

Raadsinformatiebrief

doen naar een gezamenlijke huisvesting van De Nieuwe Scène met Bibliotheek Venlo. Dit heeft niet alleen te maken met de kansen voor verbinding, maar vooral ook met de timing. Vanuit het voornemen om te komen tot een nieuwbouw voor de bibliotheek op het Flujasplein, bestaat nu de mogelijkheid om te onderzoeken of deze nieuwbouw gecombineerd kan worden met nieuwe huisvesting voor het filmtheater. Wij werken dit als scenario verder uit als onderdeel van het op te stellen plan van aanpak over de nieuwbouw van de bibliotheek. Als eerste noodzakelijke stap stellen wij samen met filmtheater een programma van eisen op. Wij houden u op de hoogte van de uitkomsten en de vervolgstappen, al dan niet in samenhang met de ontwikkelingen rondom de bibliotheek.

De geschetste scenario's hebben ook financiële consequenties. Definitieve besluitvorming hierover dient plaats te vinden bij de integrale afweging bij de begrotingsbehandeling.

Burgemeester en wethouders van Venlo
de secretaris

de burgemeester

Twan Beurskens

Antoin Scholten

Bijlagen

1. Onderzoeksrapport grootstedelijk filmtheater - De Nieuwe Scène